

Den store A'er.

Theodore Roosevelt besøger Nebraskas Metropolis.

Staatens Jorndomsfejling og Panamakanalen skaber Agtelse.

3 Fredags var der Højtid i Omaha. — Roosevelt var der. Det var en Selvfølge, at ogsaa en stor Flok fra Blair tog Udgangsbillet og stævne med vor store Naboby. Erpræsidenten var dog kommen os i Forkøbet; thi allerede kl. 7 Morgens var han ankommen og havde ladet sit formjellig-glade Smil hvide fra Berceonen til den store Skare, som havde givet Møde for at tage imod ham, og træffende havde et af Dagbladene gengivet denne Scene ved et Billede af "Omaha i Mørke", over hvilken Solen stod op i Glans og spredte Mørket; men til en Forandring havde Solen faaet Briller paa, og de bekendte Tænder fra det Roosevelt-fysiognomi, som nu er kendt Verden over, dannede en dobbelt Række af hvide Solpletter.

Jeg forbigaar Begivenhederne Dagen igennem til kl. 4 Efm., da Roosevelt skulde tale i det store Auditorium. Det er ikke Spørgsmaal at lytte til en Tale som Hr. Roosevelts og Læseren maa derfor undskylde mig, at jeg tog den Forsigtighedsregel at møde i Tid. Kl. 3 skulde Dørene til Auditoriet aabnes, og tre Kvartaler før Tid ledte jeg mig op blandt de ventende uden for Døren og ventede taalmodigt til Tiden kom. Jeg ved godt, det var barnagtigt, men jeg kunde virkelig ikke gøre for det. Til Gengæld havde jeg saa den Trøst, dels at der var mange andre, der var lige saa barnagtige, og dels at jeg fik sikret mig en Plads, hvor jeg kunde høre og se, og høre, hvad der gik for sig.

Sikken en Storm, da endelig Dørene oplobes, og Stansen blev taget af Folkemængden. Der var et Skarpskud om de første Sæder, som vistnok var tilgiveligt, og længe varede det ikke, før det vældige Auditorium var fyldt af en broget Skare fra Gulv til Tag, ja selv uden paa Taget, spilmende højt oppe ved de øverste Vinduer, stod Folk i Rækker og strakte Hals for at fange et Glimt af Taleren og et Ord af Talen.

Nu begyndte Notabiliteterne at melde sig og indtage deres reserverede Pladser paa Platformen foran Forsamlingen. Der var Statens Guvernør Schallenberg, Omahas Borgmester Dahlman, Senatøren Brown og Burfett, Senator Dolliver fra Iowa og mange andre.

En efter en anden blev de hyllet, da de traadte ind, og ikke mindst blev der applauderet, da Guvernøren og Borgmesteren hilste hinanden og tog Sæde jævnsides, thi de var jo Modkandidater ved Primævalget for Guvernørembedet, og Striden har været bitter og endnu ikke afsluttet, saa der kunde nok tiltrænges lidt Soffin.

Endelig traadte Hr. Roosevelt og hans Følge ind, og nu rejste Forsamlingen sig, og han, som er bleven det amerikanske Folks erklærede Andling, hilstes med en Jubel, som ikke var til at tage fejl af. — det var Marts 1912, der sloges i Sænk med hans Præsidentat.

Mødet dirigeredes af Hr. Victor Roosevelt, Redaktør af Dagbladet "Omaha Bee"; og efter at han havde aabnet Mødet, holdt Senator Burfett en kort Indlednings Tale og præsenterede Erpræsidenten for Forsamlingen.

Hr. Roosevelt kan smile, men han kan ogsaa være alvorlig, og denne Aften kan i Talens Løb blive af

den Slags, der faar ham til at vife Tænder, og dette har ikke mindre end Smilet gjort, at han har vundet Folkets Hjerte. Der var intet Smil hos ham, da han rejste sig og begyndte sin Tale, men en mandig Afløst fortalte Forsamlingen, at vi her stod Ansigt til Ansigt med den store Gen'er, som der vel kan sættes saa mange Muller bag ved, som det skal være, men — hans Modstandere ved det godt — det er ikke Muller alle dem, der staar bag ved ham. — Roosevelt er for Tiden den største Faktor i vor politiske Verden.

Uden Omvøb gik han lige til Sagen. Talen drejede sig om de to store Foretagender: Flaadens Jorndomsfejling og Panamakanalens Gravning. I begge Tilfælde paaviste han Vedtøiningen deraf, samt Banfælighederne, der havde været at overvinde, og derud fra fik han saa rigelig Lejlighed til at omtale baade Mænd og Forhold paa Politikkens Omraade. Hvor han havde været i Ulandet, havde det været disse to Begivenheder, der havde toungtet de fremmede Magter til at lukke Øjnene op for, at de Forenede Stater var bleven en Magt, de maatte regne med.

Andre Nationer havde gjort Ture med en Del af deres Flaade, men kun vor Nation havde hidtil dovet at sende sin Flaade Jorden rundt, og derved havde vi faaet den Snaf laaet ihjel, at vi kunde bygge Skibe, men vi forstod ikke at bruge dem. Verden havde faaet at se, at vi kunde sende vor Flaade der, hvor vi ønskede at bruge den. Og endmere, med Uagtelse af et enkelt Tilfælde, som var begrundet i, at der var udbrudt Inuitom Sygdom, havde Flaaden paa hele sin Rejse holdt den bestemte Tid. Det kan ingen anden Nation opvise et Sideskytke til.

Som Præsident havde han ogsaa der haft sine Modstandere i Kongressen. Disse sagde: "Flaaden skal ikke sejle!" Men med et af disse typiske rooseveltske Grin, som er saa smittende, svarede han til: "Den sejlede alligevel!" Modstanderne havde truet med, at de ikke vilde bevilge Pengene til Flaadens Jorndomsfejling, men Roosevelt havde Pengene nok til at sende Flaaden til Stillehavet, og saa lod han dem selv om, om de vilde bevilge Pengene til at faa den hjem igen. Saa faldt de til Gøje. Han er nu en Gang ikke et Mul, han er den store Gen'er blandt Politikkerne, og han er den, der mere end nogen anden nulevende Mand har bidraget til, at vor Nation er agtet og respekteret blandt Nationerne.

Som det var med Flaadens Jorndomsfejling, saa var det med Panamakanalen. De mistroiske havde ikke undladt at indfinde sig, og lærlig da Arbejdet var begyndt, og Banfælighederne meldte sig. Han nævnte ikke Navne, men en Del af dem vil være i Minde fra den Tid, og man kunde være taknemmelig for, at man ikke var blandt dem, der fik de Nap, han delte ud i den Forbindelse. Der kan ingen Tvivl være om, at det var de ledende Ingeniører, han refererede til i en Lignelse, hvori han sagde: "Naar man skal udføre et Stykke Arbejde, vælger man sig sine Medfæder, og det sker, at mange af disse brødes itu, før Arbejdet er færdigt; saaledes er det gaaet ved Gravningen af Panamakanalen. Nogle Medfæder dør ikke, og vi koster dem til Side; andre har en Svandt (flam), de brødes itu, og vi kaster dem bort, men endelig finder vi de Medfæder, som er af hardet Staal, og da fuldfører vi Arbejdet."

Vi huffer, at en af de store Banfæligheder var at finde den rette Ingeniør, der kunde staa som Chef for Foretagendet. Mange maatte

prøves som ubrugelige. Men saa kom den anden Banfælighed; en efter en anden, naar de havde været i Arbejdet en Tid, blev de købt af de rige Jernbanekompagnier, ved at der blev budt dem mange Gange saa meget i Løn, som Regeringen gav dem, og saaledes foraarjagedes der Standsning i Arbejdet. Roosevelt indsaa, at det var vanskeligt at finde en Mand, som ikke havde den Svandt, at han kunde købes for Pengene af de mod Panamakanalen fjendtlige Jernbanekompagnier. Nu søgte han saa til Sørens Ingeniører, og der fandt han Medfæder af hardet Staal, og med dem skal Kanalen fuldføres.

Fortøifningen af Erpræsidentens Lignelse er min egen, og Læseren kan saa selv om, om han vil godkende den, men saaledes tog jeg den nu.

Han gav ogsaa en Fremstilling af Arbejdets Gang og Tal og Data desangaaende, men hvem har Vigt til at tænke paa Tal, naar man kan nyde en saadan Tale i sin Hørelse? Han havde lovet det amerikanske Folk, at Kanalen skulde være færdig til Aarsaa 1915, men nu vilde han love dem, at den vilde være færdig længe før den Tid, skønt mange havde betragtet det første som et Luftkastel. Der var nu gaaet tre Aar, siden Arbejdet paabegyndtes, og tre Femtedele af Udgravningen var fuldført, — det er intet Luftkastel!

Da jeg ikke var der nede for at referere — saaledes ikke har andet at gaa efter end Samfommelsen, skal jeg nøjes med at tilføje, at Taleren lagde særdeles Vægt paa, at naar vi skulde bygge Kanalen, maatte vi ogsaa befæste den, dersom vi ikke vilde gøre os selv til Nar blandt de andre Nationer og opleve den Dag, da vi fandt ud, at vi havde givet Landets Fjende Vaaben i Hænde imod os selv.

Talen paahørtes med den nderste Opmærksomhed, og da den var til Ende, var der en svedende Aftvands.

Derefter talte Senator Dolliver fra Iowa, men da Toget til Blair snart skulde gaa, forlod jeg Auditoriet og hørte saaledes ikke, hvad han sagde, men han er en af Roosevelts personlige Venner og haade til ham og de andre to til Stede værende Senatorer udtalte Roosevelt en varm Tak for den Støtte, de havde ydet ham som Præsident.

Nu saa meget vil jeg sige til Slut: Saa længe det amerikanske Folk har saadanne Mænd til at tage Saaend i Gank i det politiske Liv, er det umuligt, at Politikken kan helt forsumpe, thi han fører en saa umiddelbar Frihed, med sig, at den nødvendigvis virker smittende.

R. P. Lang.

Roosevelt om Tariff-Kommission.

Han giver Tafts Plan fuld Anerkendelse.

Sioux Falls, So. Dak., 3. Sept. 3 Dag brød Erpræsident Roosevelt sin Taafhed i Forhold til Tafts Administration. Han anbefalede hjertelig, hvad Taft har gjort for at gennemføre Princippet at regulere Tariffen gennem en Kommission, og hans heldigellunderhandlinger med fremmede Magter angaaende Anvendelsen af den nye Toldlov. Mr. Roosevelt gav ogsaa et klart Omrids af sit Standpunkt i Forhold til Toldspørgsmaalet. Der gæntog han sin Tro paa at regulere Tolden ved en Kommission, og han erklærede, at Tolden skulde være i Arbejdsmændens og ikke i de forholdsvis faa Rigtigheds Interes-

se. Han erklærede sin Tro paa Velføttelsesfald i Arbejdernes Interesse.

Blandede Meddelelser

Der spæas, at Conservation-Kongressen, som holdes i St. Paul, Minn., i denne Uge, vil blive en stormfuld Affære paa Grund af Spørgsmaalet, om Statsrettigheder og saa Vinchot-Ballinger Kædet.

Grover Clevelands Ejendom i New York anslæas til \$39,065, og hele hans efterladte Ejendom til \$200,000. Cleveland testamenterede \$10,000 til hvert af sine fire Børn, hvoraf Moderen skal have Nenterne, indtil de er 21 Aar gamle.

Fra Montreal, Canada, meldes under 4. ds., at den pavelige Nerepræsentant Cardinal Vincent Vanutelli fik en næsten kongelig Modtagelse der Dagen forud. Det ser lyere ud for Pavefirten blandt de franske Katoликer i Canada end i gamle Frankrig.

Saardt imod Minister Ballingers Billie har Præsident Taft udnævnt Joseph A. Holmes, en intim Ven af Gifford Pinchot og James A. Garfield, til Chef for det nye Grubebureau i Washington. Bureauet skal høre under Vallingers Departement. Vallinger maa i dette Tilfælde finde sig i at bide i det sure Æble.

Senator La Follette har af Selbredshejnyn maattet afslaa Indbydelsen til en Reception, som "Milwaukee Preis Club" vil give Roosevelt, naar han i Morgen (7. Sept.) besøger Wien. Senatoren undtrykker sin Bedrøvelse over at skulle give Af-fald paa den Fornøjelse, som det vilde være for ham at være til Stede.

Man er forbauset over Greater New Yorks Væst de sidste 10 Aar. Følge sidste Folketælling har den 4,766,883 Indbyggere mod 3,437,202 i 1900. Forsøgelsen i de 10 Aar er 1,329,681 eller 38.7 Procent. Kun London er større (7,323,327), og næst efter kommer Paris med 2,763,393. Foruden disse har Chicago, Tokio og Berlin over 2 Mill. Indbyggere hver.

Opstand paa Philippinerne. Fra Manila meldes under 1. ds., om Opstand mod Regeringen i Provinserne Nueva Vizcaya. Der er fændt Soldater derhen, og et Sammenstød k.a. ventes. Det er forhenværende Guvernør over Provinserne Jocos Norte, Simon Mandoc, der leder Oprørsbevægelsen. Han blev i Marts anklaget for Mord, affat og efter Forhør sat under \$5,000 Bønds. Billedelig forsvandt han, indtil han nu er dukket op som Oprørsleder. — Sidste Efterretning lyder paa, at han med sit Følge er søgt til Pieregene.

Voitdepartementet i Washington har fra Postmesteren i La Haina, Hawaii, modtaget et Brev, hvori han tager Ordet for Postværestater i Territoriet og fortæller, hvad man opnaaede ved et saadant System før Annektionen. Bankerne blev indført i 1886, og Kong Kalafana var den første Indskyder. Da de i 1898 blev afskaffet, var der 10,555 Indskydere og en samlet Indskudskapital af \$914,047.43. At Systemet viste sig at være saa heldig, skuldes delvis til det store Antal Udlændinger i Hawaii. De fleste af disse leuder nu deres Sparepenge til de gamle Lænder for at deponeres i derværende Sparebanker.

Jorden rundt.

Et engelsk-tyisk Understøttelsesfond er oprettet af Engländeren Sir Ernest Cassel paa 200,000 Pfd. Sterling til Hjælp for trængende Engellænder i Tyskland og do. Tyskere i England.

Flyveren Warchalowski fløj den 18. Aug. i Anledning af kejser Franz Josephs 80-Aars Fødselsdag fra Wien Neustadt ind over Wien og tilbage igen. Turen varede halvdagen Time.

Præsidenten for Verdensudstillingen i Brüssel har telegraferet til den tyske Statssekretær Delbrück, at det, der er ødelagt ved Branden, kun er en Tyvendel af Udstillingen.

Rosera i Syditalien. I Taranto er der indtil den 17. Aug. foreskaldet 12 Tilfælde, deraf 9 med dødelig Udgang, i Andria 5 med 3 Dødsfald, i Trani 15 med 12 Dødsfald, i Margherita di Savoia 15 med 4, i San Ferdinando di Puglia 3 med 2, i Trinitapoli 9 Sygdomstilfælde og i Cerignola 4.

Brandt Domkirke. Narbonne, Frankrig, 18. August. Den heroværende Domkirke er i Altes fuldstændig nedbrændt. Branden udbroød bag Søndalværet. Kirken indeholdt bl. A. Marmorbilledstøtter af de tidligere Erkebiskopper, samt pragtfulde Glasmalerier fra det 14. og 15. Aarhundrede; intet heraf reddedes.

Makedonien. Sofia, 18. August. Fra delunderrettet Side meddeles, at en Gruppe makedoniske Flygtninge paa 1896 Føllers Begne har overrakt Magternes Gesandter et Memorandum, i hvilket de protesterer mod Tyrkernes Chikanerier ved Afvæbningen af Befolkningen i Makedonien og beder Stormagterne foretage Skridt i Konstantinopel til Sikring af de makedoniske Flygtinges Liv og Frihed.

Stor Flyvepræmie. Pariserbladet "Journal" har udsat en Præmie paa 200,000 Francs for en stor international Rundflyvning, Paris — Berlin — Bryssel — London — Paris. Den skal finde Sted i November 1911, og Flyvere fra alle Lande skal opfordres til at deltage i den. Skulde det vise sig umuligt at faa den omhandlede Rute anvendt, skal Præmien anvendes som Præmie for en Rundflyvning gennem Frankrig.

Den franske Luftflaade. Paris, 20. August. Marineminister Bone de Lapereyre har over for en Meddelelse til "Matin" udtalt, at den franske Marine vil gøre alt for at blive den første paa Luftfartsfartens Omraade. Der er allerede uddannet 7 Søofficerer som Førere af Flyvemaskiner, og i indværende Aar vil der blive anskaffet fem nye Flyvemaskiner, som de forhaandenværende Midler tillader. I Vrest, Toulon, Cherbourg og Biarritz vil der blive stationeret Luftflibe og Flyvemaskiner.

Kejser Franz Josephs 80-Aars Fødselsdag. Alle Glæder i Wien udtalte den 18. Aug. i Anledning af kejser Franz Josephs 80-aarige Fødselsdag, den Aarligbed og Velsødigbed, som Østria-Ungarns Befolkning nærer for deres Herker.

jom paa den mest straalende Maade har legemliggjort Nagsideen.

I hele Monarkiet blev der afholdt Taffegudstjenester i Anledning af Fødselsdagen, Skolerne var lukkede, og rundt om i Landet blev i Dagens Anledning oprettet talrige velsøgende Stiftelser.

Geologisk Kongres. Den 11. internationale geologiske Kongres' høftidelige Aaobning fandt Sted Torsdag Eftermiddag den 18. Aug. paa det musikalske Akademi i Stockholm. Mændt de tilstedeværende var Kongen og Kronprinsen.

Kronprinsen hød Velfommen paa Engellsk og bad Kongen aabne Kongressen, hvilket derefter skete. Derpaa holdtes korte Taler af Mexiko fra Mexico, der var Præsident for den 10. Kongres i Mexico, af Ordonez, Generalsekretær ved samme Kongres, Professor de Beer og Professor Gunnar Andersson. Derefter holdt Professor de Beer og Mr. van Hise fra de Forenede Stater Foredrag.

Flugt fra Djævelsen. For en Domitol i London referer der for Tiden en Sag mod en Frankmand, der for et Par Aar siden slogtede fra Djævelsen, og som den franske Negering nu fordrer udløvet.

Capellina blev i Aaret 1903 i 20-Aars Alderen dømt til livsvarig Deportation til Djævelsen, fordi han havde fændt en Medbejler. 1908 undsom han fra Den tilligemed 15 andre Fanger. De 16 Forbrødere havde svaret 80 Franks sammen, for hvilken Sum de lejede nogle Fjffere til at tage dem med i deres Vaad. Efter 12 Dages eventyrlig Rejse over Oceanet landede de i Brasilien. Der tog Capellina Syre som Kuldrager paa en Dampner og naaede paa den Maade til Europa.

Kreta-Arsjen. Berlin, 19. Aug. — "Nordd. allg. Zeit." skriver: Følge fra Wien udsendt Meddelelse skal der i tyrkiske Regeringskredsse gaa Rygter om, at Planen om en Konferenc angaaende Kretas Autonomi atter er dukket op, og at der endog er Tale om en danske Prins' Kandidatur. Derom ved man intet her. Det er heller ikke godt at se, hvad en saadan Konferenc skulde foretage sig. Den kunde kun forhandle om en Vænding i Kretas statsrettslige Stilling. Og dette funde kun finde Sted, hvis Provinserne Kretas Besiddet, altiaa Tyrkiet, stillede Forslag derom, hvad næppe vil være i Tyrkies Interesse.

London, 19. August. Til Reuters Bureau telegraferes fra Ranea: Fjendtskabet mellem de Kristne og Muselmændene paa Kreta er tiltagende. Udgiften til Forsiklinger vokser fra Dag til Dag, Muselmændene har begaaet forskellige Voldsgeringer. I Rethymo og Suda har de stukket Tid paa flere Huse, tilhørende Kristne, hvorved et Menne-ske indebrændte. De Kristne har derefter hævnet sig ved at overfalde flere Muselmænd.

Mediættor Dieprierne. — New York, 3. September. — Standard Oil meddelte i Saar, at det har ned-sat Priserne paa alle Grader af renset Petroleum med 15 Point.

Den svenske Minister i Washington, Lagerfrantz, har faaet sin Af-fæd. Selve siger han, at Afsteden udeføkkende skuldes hans personlige Enske om at træde tilbage; men andre vil vide, at den har sin Grund i en Tale, som Ministeren foreledet holdt i New York for Borgmester Gagnori, og hvori han skulde have nævnt denne som mulig Præsidentkandidat.